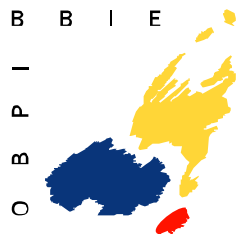

Datum
24 maart 2009

Pagina
1/15

Integraal Document

Subdocument 5

Datum
24 maart 2009

Pagina
2/15

Colofon

Datum
24 maart 2009
Versie
1
Status

Onderwerp
TOEVOEGING VAN HET ENGELS ALS WERKTAAL BIJ HET BBIE

Contactgegevens

Adres
Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom
Postbus 90404
2509 LK Den Haag

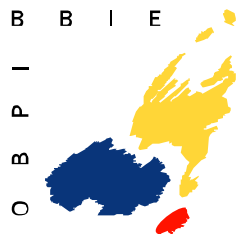
Bordewijklaan 15
2591 XR Den Haag

Telefoonnummer
+31 70 349 11 11

Fax
+31 70 347 57 08

E-mail
legal@boip.int

Website
www.boip.int

Inleiding

0.01. Het vraagstuk van de werktalen speelde al bij de vestiging van de Benelux organisatie. Met destijds 3 officiële talen verdeeld over de drie Beneluxlanden moest de taalproblematiek worden opgelost.

De keuze die oorspronkelijk werd gemaakt was, gezien de getalsverhoudingen, een tamelijk voor de hand liggende. Doordat het Nederlands en het Frans samen de talen van nagenoeg de hele bevolking van het Beneluxgebied waren, stond bij voorbaat vast dat deze talen de twee werktalen van de instellingen en van de gemeenschappelijke organen zouden worden. In dat opzicht was de aanpak van de regeringen van de Benelux te vergelijken met die van de Europese wetgever.

0.02. Het taalgebruik is echter geen muurvast gegeven, integendeel. Enkele decennia na de oprichting van de Benelux is de culturele, economische en maatschappelijke context grondig veranderd. Zowel op wereldschaal – door Internet of de globalisering van het handelsverkeer – als op regionaal en lokaal vlak – door het multiculturalisme –, is er in de tweede helft van de twintigste eeuw een verandering opgetreden in onze gewoontes qua taalgebruik.

0.03. Een halve eeuw na de oprichting van de Benelux lijkt het dan ook normaal de vraag naar de taalkeuze in het licht van de huidige context opnieuw te stellen.

Deze vraag rijst vandaag op een bijzonder acute wijze voor het Engels. De wereld van de intellectuele eigendom stond nooit eerder zo internationaal open, zodat niet voorbij kan worden gegaan aan de rol die het Engels in een de huidige context speelt. Het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom ontkomt niet aan deze ontwikkeling.

0.04. De bedoeling van dit document is alle argumenten voor en tegen de toevoeging van het Engels als werктаal bij het Bureau op een rijtje te zetten. Daarbij wordt getracht inzicht te krijgen in alle directe en indirecte gevolgen van een dergelijke keuze. Bij wijze van vergelijking zal de situatie bij andere diensten voor de intellectuele eigendom aan bod komen; daarna zullen wij kort ingaan op de noodzakelijke wetswijzigingen om een dergelijke verandering door te voeren.

1. Voorafgaande opmerking: de werктаal

1.01. Om de inzet van de discussie goed in beeld te brengen moet worden begonnen met een aantal opmerkingen over de rol van een werктаal binnen een dienst voor de intellectuele eigendom.

1.02. De keuze van een werктаal voor een dienst voor de intellectuele eigendom als het BBIE omvat twee zeer verschillende aspecten. Enerzijds zal de werктаal intern de taal zijn van alle officiële handelingen; hiermee bedoelen wij de betrekkingen van het Bureau met de regeringen van de Benelux, de beraadslagingen van de Raad van Bestuur, de publicaties van het Bureau, e.d.

Anderzijds zal de werktal naar buiten toe de proceduretaal zijn, d.w.z. de taal waarin gebruikers zich tot het Bureau kunnen richten en waarin dit laatste hun vragen afhandelt.

1.03. Uiteraard overheerst in grote mate het tweede aspect in de discussie die we hier gaan voeren. Immers, er zijn weinig overwegingen in te brengen in de discussie, wat de eventuele wenselijkheid de interne handelingen van het BBIE in het Engels te stellen betreft. Het vraagstuk van een extra taal voor het BBIE moet dan ook eerst en vooral in functie van de noden en wensen van gebruikers worden gezien.

2. Opportuïteitsonderzoek – Benelux context en praktische overwegingen

2.01. Het plan om het Engels in te voeren als officiële werktal binnen het BBIE, naast het Nederlands en het Frans, komt tegemoet aan zeer uiteenlopende vaststellingen in de praktijk.

2.02. Het ligt voor de hand en staat buiten twijfel dat het Engels in de 21ste eeuw de internationale taal bij uitstek vormt: ongewild, wordt iedereen in de Westerse wereld geconfronteerd met het Engels in zijn dagelijks leven. Daaruit leidt men overigens af:

- de verwachting van een (tenminste passieve) kennis van die taal voor elke normaal omzichtige en redelijk geïnformeerde mens;
- het feit dat het Engels vaak « de » gemeenschappelijke noemer wordt tussen mensen met een verschillende cultuur of achtergrond.

Internet heeft ongetwijfeld bijgedragen tot de snelle groei van het Engels als internationale voertaal voor communicatie, naast andere, meer specifieke culturele factoren (¹).

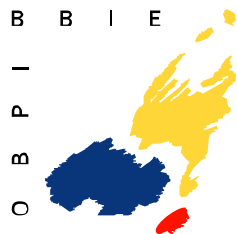
2.03. Deze vaststelling geldt eveneens in het zakenleven. Sinds een twintigtal jaren dwingt de globalisering van het handelsverkeer de economische actoren tot het vinden van een gemeenschappelijk communicatiemiddel en het is duidelijk dat de Amerikaanse invloed op dit gebied beslissend is geweest.

Dat het Engels thans « de » taal in de internationale handel is geworden verbaast niemand meer; dit is ook het geval voor het internationaal recht of in de internationale politiek. Alle organisaties die een enigszins internationale dimensie of roeping hebben (praktisch gezien wil dit zeggen: zodra hun invloedssfeer een landsgrens overschrijdt) hanteren dan ook het Engels als een van hun communicatiemiddelen. Zulks had ook gevolgen voor de mensen, in beroepsverband wordt de kennis van het Engels veelal als een van de basisvereisten gesteld.

2.04. Al die overwegingen – de aanwezigheid van het Engels in de individuele en collectieve sfeer, dwars door alle culturele, maatschappelijke en beroepsmatige dimensies heen – blijken wellicht nog meer te bestaan in de Europese context.

---

¹ Films, televisie, media, al die zaken hebben het Engels ingang doen vinden in het dagelijks leven van de gemiddelde Europese burger.

We zullen niet lang stil blijven staan bij de historische redenen die aan de extreme taaldiversiteit van de Europese volkeren ten grondslag liggen. Wij zullen evenmin ingaan op de (veelvuldige) omstandigheden die het multiculturalisme in de Europese samenleving hebben doen ontstaan (vergaande inburgering, aantrekkingskracht van West-Europa, sterke Europese en buitenlandse immigratie ...)

We volstaan hier met erop te wijzen dat in een Europa met 27 landen, met meer dan 500 miljoen inwoners die samen 23 officiële talen gebruiken, het vraagstuk van de talen nog steeds actueel is. Ter illustratie kan men kijken naar de torenhoge budgets die jaarlijks door de EU aan vertaaltaken worden besteed ⁽²⁾! Door met name te streven naar het vrije verkeer van personen, goederen en diensten heeft de Europese integratie feitelijk bijgedragen tot een forse intensivering van het handelsverkeer tussen de lidstaten, waardoor het noodzakelijk is geworden naar een gemeenschappelijke taal te zoeken. In een dergelijke context komt het Engels vaak in de praktijk als de gemeenschappelijke noemer naar voren.

2.05. Met eigen kenmerken die in veel opzichten de kenmerken en uitdagingen van de EU illustreren en verscherpen beleeft de Benelux wellicht de talenkwestie op een heel bijzonder acute wijze.

De talenkwestie in de Benelux context neemt immers vandaag een bijzondere vorm aan, rekening houdend met:

- de aanwezigheid van 4 officiële talen op een grondgebied dat klein is maar met een grote bevolkingsdichtheid;
- de zeer grote openheid van onze economieën naar het buitenland toe;
- het grote multiculturalisme binnen onze samenleving.

De eerste reden die het Engels opdringt als alternatief op het Nederlands en het Frans voor de Benelux burgers ligt eenvoudigweg aan het gemiddeld niveau van begrip en kennis. Het lijkt voor de hand liggend in de Beneluxlanden dat het Engels beter bekend is dan het Nederlands op Franstalig grondgebied of het Frans op Nederlandstalig grondgebied. Bij de keuze van de tweede – zelfs derde – taal heeft Engels vaak de voorkeur boven het Nederlands of het Frans. Na de eerste taal hebben zowel de man op straat als de hoven en rechtbanken dan ook een betere kennis van het Engels dan van de andere officiële taal in de Benelux.

In de Benelux context waar burgers en ondernemingen vaak de kwestie van de keuze tussen Nederlands en Frans in hun dagelijks leven zien opduiken, lijkt die keuze bovendien niet altijd zo evident. Waar het Nederlands getalsmatig duidelijk overheerst (80% van de burgers), domineert het Frans door de internationale uitstraling. Het Engels biedt dus vaak het beste alternatief en de oplossing waarmee deze moeilijke keuze vermeden wordt, terwijl toch een gemeenschappelijke noemer tussen sprekers gevonden wordt. Diezelfde logica wordt overigens ook soms toegepast indien het een uitsluitend Belgische situatie betreft.

---

² Met zo'n 2000 vertalers en een dagelijkse behoefte aan meer dan 80 tolken wordt de EU begroting op dit terrein geschat op meer dan 1 miljard EUR...

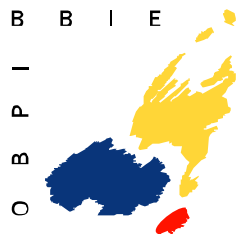
2.06. Specifiek met betrekking tot de wereld van de intellectuele eigendom, kunnen wij vijf opmerkingen maken.

- Enerzijds, doordat de gebruikers van intellectuele eigendomsystemen (merken, modellen, octrooien) ook in het bedrijfsleven actief zijn, zijn ze vaak aangewezen op het gebruik van het Engels. In bepaalde situaties is het Engels zelfs hun enige werktal: dit geldt voor de grote multinationals die in de Benelux zijn gevestigd en waarvan de juridische of IE afdelingen bijna altijd uitsluitend in het Engels werken.
- Anderzijds, in het besef van de wereldwijde reikwijdte van de Engelse taal in het zakenleven wensen gebruikers in steeds meer gevallen woordmerken te deponeren die naar woorden of zinsneden in het Engels verwijzen, naar anglicismen, naar fonetische afkortingen dan wel naar woordspelingen die van Engelse klanken uitgaan ⁽³⁾. Vanuit de diensten bezien betekent dit ook dat het Engels in het dagelijks werk binnendringt: de toetsing op absolute gronden moet immers verwijzen naar de taal van het merk zelf en onder meer nagaan in welke mate sprake is van kennis of begrip door de gemiddelde consument om het eventueel gebrek aan onderscheidend vermogen van het gedeponeerde teken te beoordelen.
- De intellectuele eigendomsystemen hebben per definitie een internationale dimensie. Of het nu gaat om WIPO, de grote samenwerkingsverbanden die binnen het BHIM of het EOB zijn gesloten, danwel via bilaterale of multilaterale akkoorden tussen nationale diensten ⁽⁴⁾, feit is dat geen enkele dienst voor intellectuele eigendom nog in afzondering van de rest van de wereld kan werken. In deze context is het Engels weliswaar niet de enige werktal, het Frans of het Duits zijn andere voorbeelden. Men stelt echter vast dat spontaan en bij twijfel over de sprekerstaal steeds vaker in het Engels mondeling en schriftelijk overleg wordt gevoerd.
- De talenkwestie in de intellectuele eigendom leidt tot hevige (zo niet hevigere) discussies op het gebied van octrooien, evenals op het gebied van merken, tekeningen en modellen. Bij merken is het vaak de classificatie (het enige onderdeel waar ruimte bestaat voor een werkelijke tekstuele uitdrukking), die de meeste problemen stelt op taalgebied. Bij octrooien geeft het belang van de technische aspecten, die in detail en helder omschreven moeten worden, een heel sterkere betekenis aan de talenkwestie. Dit verklaart de bijzonder hevige discussies over het Protocol van Londen om het talenregime voor octrooien in Europa te liberaliseren (overeenstemming bereikt binnen het EOB in oktober 2000); om voor de hand liggende economische redenen ruimt dit akkoord eveneens een dominante plaats in voor het Engels, naast het Frans en het Duits ⁽⁵⁾.

---

³ Nogal veel merken hanteren bijvoorbeeld Engelstalige fonetische afkortingen zoals « 4U » (for you), « 2U » (to you), enz.

⁴ Het Franse INPI met name sluit veel technische samenwerkingsakkoorden met buitenlandse tegenhangers. Zo, bijvoorbeeld, het Frans-Bulgaars akkoord dat in november 2003 werd gesloten en waarin bepaald wordt dat Frans en Engels als werktalen tussen partijen gebruikt worden.

- Ten aanzien van het Gemeenschapsmerk tonen de statistische gegevens van het BHIM aan dat het Engels duidelijk de overhand heeft in de relaties tussen gebruikers en het Bureau ⁽⁶⁾. Wat de depotaanvragen betreft, is Engels de eerste taal in 42,07% van de gevallen (onder de 22 depottalen in Europa) en de tweede taal in 53,94% van de gevallen (onder de 5 officiële werktalen bij het BHIM). Het Engels loopt veruit de overige talen vooruit: het Duits komt op de tweede plaats als eerste taal met 18,99% en het Frans komt op de tweede plaats als tweede taal met 24,97%. Met meer dan de helft van de hiermee gemoeide depots is het relatief percentage bij de keuze van de tweede taal bijzonder veelzeggend over het belang van het Engels, aangezien het juist gebruikers betreft waarvan de eerste taal niet het Engels is (zoals dit het geval is in de Benelux).

2.07. Tot slot lijkt het ons, wat meer bepaald het BBIE betreft, dat drie elementen nog onderstreept moeten worden in de richting van de toevoeging van het Engels als werктаal:

- Het gebruik van het Engels als werктаal komt tegemoet aan een reële vraag van gebruikers: via diverse opties (zie hierna onderdeel 3) zoals de oppositieprocedure of de mutaties hebben gebruikers reeds in beperkte mate de mogelijkheid het Engels te gebruiken in hun relaties met het Bureau. Hieronder gaan we in op enkele cijfermatige gegevens over het bestaande gebruik van deze mogelijkheid.
- Men kan niet voorbijgaan aan het concurrentiële aspect van het Gemeenschapsmerk en voor een Bureau als het BBIE is het ook van belang zich op de “markt” van de intellectuele eigendom te positioneren door het aanbod aan gebruikers te verruimen, zowel om bestaande gebruikers te binden als om mogelijke gebruikers aan te trekken.
- Tot slot mag men niet vergeten dat met veel energie en inzet van ruime financiële middelen voortdurend gewerkt wordt aan het imago van het Bureau. De toevoeging van het Engels komt voor als een goedkope gelegenheid om ons imago te verbeteren door de nadruk te leggen op de aspecten « flexibel » en « modern » die deel uitmaken van de kernwaarden van het Bureau.

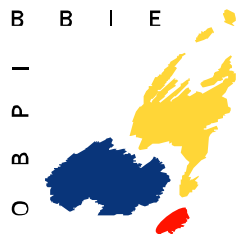
2.08. Hoewel bovenstaande elementen het belang van de invoering van het Engels als werктаal bij het Bureau lijken te bevestigen, moeten bepaalde reële problemen verbonden aan een dergelijk plan niet over het hoofd worden gezien of onderschat.

Wij hebben vier argumenten in kaart gebracht die er eerder voor zouden pleiten om af te zien van de uitvoering van dat plan.

---

⁵ Dit akkoord waarin de landen ertoe aangezet worden af te zien van een deel van de vertaaleisen in het stadium van de geldigverklaring van afgegeven Europese octrooien werd verdeeld ontvangen toen het door de nationale parlementen geratificeerd moest worden.

⁶ Statistische gegevens op de website van het BHIM, 31 december 2008.

2.09. Men kan allereerst opwerpen dat de toevoeging van het Engels een extra werklast en/of bijkomende problemen voor het Bureau zal meebrengen. Men moet de weerslag van de toevoeging van een extra taal voor een “klein” Bureau als het onze niet verwaarlozen. Met een grotere moeilijkheidsgraad duikt het gevaar op van werkvertraging, die een nadelig effect zou kunnen hebben op de doorlooptijd van bepaalde taken.

In reactie op dit argument lijkt het eigenlijk erop dat de extra inspanning betrekkelijk marginaal is: het Engels is een taal die al bekend is en door de medewerkers van het Bureau in het dagelijks werk gebruikt wordt. De toevoeging van het Engels zal weliswaar waarschijnlijk dwingen tot aanpassingen op verschillende niveaus en dit kan wat tijd in beslag nemen. Maar dit argument gaat op voor elke verandering binnen een organisatie.

2.10. In dezelfde gedachtegang moet het kostenaspect niet worden onderschat. Nu al is het Bureau verplicht een groot aantal stukken te vertalen (van het Nederlands naar het Frans of van het Frans naar het Nederlands). Hierbij kan het gaan om interne documenten (verslagen COREMO vergaderingen, Beneluxraad, e.d., verslagen van de Raad van Bestuur ...), voor de vertaling waarvan het Bureau een beroep doet op externe (betalende) diensten. Het kan ook gaan om externe documenten, zoals oppositiebeslissingen of jurisprudentie die we in beide werktalen op de website publiceren; deze documenten worden meestal intern vertaald, maar het inzetten van personeel voor die taken kost ook geld. Door toevoeging van een extra taal zullen deze vertaalkosten onvermijdelijk stijgen. Wellicht nog belangrijker is het feit dat toevoeging van een taal tot aanzienlijke IT kosten leidt; het bedrag is op dit moment zeer moeilijk in te schatten, maar men moet rekening houden met een fikse stijging van het budget.

Op dit argument kan men antwoorden dat die extra kosten in evenwicht zullen moeten worden gebracht door de extra inkomsten uit de toevoeging van het Engels voor gebruikers. Een dergelijke berekening lijkt echter hoogst onzeker: er bestaat momenteel geen enkel objectief element om zelfs bij benadering een raming te doen van de extra opbrengsten die mogelijk door de toevoeging van het Engels als werktal tegenereerd zouden kunnen worden.

2.11. Een ander argument tegen dit plan bestaat uit de bijzondere moeilijkheden die de toevoeging van het Engels teweegbrengt voor het opvolgen van juridische dossiers. Wanneer deposanten voor het Engels kiezen als werktal in hun relaties met het Bureau, betekent dit dat het Bureau zijn beslissingen tot weigering op absolute gronden en zijn oppositiebeslissingen in die taal moet nemen; en logischerwijze is de hele correspondentie vooraf in het Engels gevoerd, net als de uitgewisselde stukken. Wat gebeurt er indien deposanten vervolgens in hoger beroep gaan tegen de beslissing van het Bureau? Zowel voor de hoven van beroep te Brussel, Den Haag of Luxemburg als eventueel in de toekomst voor het Benelux-Gerechtshof (⁷) is het uitgesloten dat die rechtscolleges in het Engels functioneren. Dit betekent dat althans voor de Belgische en Luxemburgse rechtscolleges (⁸) een groot deel van het dossier en alle achtergrondinformatie in een van de werktalen van de rechterlijke instantie moeten worden vertaald (⁹). Bijgevolg extra kosten, tijd en werk ...

Het probleem is weliswaar niet helemaal nieuw. Nu al moeten registratiebewijzen van in het Nederlands afgegeven merken bijvoorbeeld worden vertaald voor het geval van een procedure voor het Cour d'appel de Luxembourg.

Het probleem is weliswaar ook niet onoverkomelijk. De kosten van deze vertalingen zouden ten laste moeten komen van partijen, niet van het Bureau. Dit is echter niet per se een bevredigende oplossing: het oogmerk is namelijk niet de financiële lasten voor deposanten, waarvan de meeste KMO's zijn, verder te verzwaren. De bijkomende tijd en werklast zouden dan ook een zeer ongewenst gevolg zijn van een verandering die nu juist bedoeld is om onze dienstverlening nog aantrekkelijker te maken ... Echter, daar staat natuurlijk wel tegenover dat ten opzichte van de huidige situatie door het gebruik van het Engels in de eerste plaats veel vertaalkosten (namelijk van het Nederlands naar het Frans en vice versa) kunnen worden bespaard.

2.12. Ten slotte moeten we wijzen op een mogelijk gevolg bij toevoeging van het Engels voor gemachtigden in de Benelux. Een van de handelsargumenten van gemachtigden ten aanzien van internationale deposanten (althans diegenen die Nederlands noch Frans hanteren) ligt in de kennis van de talen van het Bureau voor de behandeling en opvolging van hun dossiers. Vanaf het ogenblik dat buitenlandse deposanten (en hun gemachtigden) zich rechtstreeks tot het Bureau kunnen richten in een taal die ze kennen, zou dit het concurrentiële voordeel van Benelux gemachtigden kunnen verminderen.

---

⁷ Zie subdocument 1 over het plan tot overdracht van bevoegdheden aan het Benelux-Gerechtshof.

⁸ In Nederland komt het zeer zelden voor dat de rechter partijen vraagt om een vertaling van in het Engels gestelde documenten in te dienen.

⁹ De kwestie van de rechterlijke toetsing is juist een van de argumenten tegen het Protocol van Londen, dat ertoe strekt het aantal talen in de Europese octrooien te verminderen.

Dit is echter een gegeven dat voortvloeit uit en beoogd is met het vrije verkeer van diensten en de Europese integratie. De gebruiker moet binnen Europa de dienstverlener van zijn keuze in de arm kunnen nemen en die keuze moet worden bepaald door wezenlijke kenmerken van de dienst(verlener) zoals kwaliteit, beschikbaarheid of prijs en niet door elementen als vestiging of taal waarin de dienst wordt aangeboden. De liberalisering van de dienstenmarkt is uiteindelijk in het belang van de economie en de gebruiker in het algemeen.

2.13. Bovenstaande ontwikkelingen hebben laten zien dat sprake is van een moeilijke discussie waarvan de inzet ver boven de loutere taaloverwegingen uitstijgt. Na afloop van deze analyse blijven we voorstander van de invoering van het Engels als een van de werktalen van het Bureau. We zijn immers van oordeel dat het hier gaat om een noodzakelijke ontwikkeling die ons opgedrongen wordt door de tijd waarin we leven en door de toekomstperspectieven.

3. Hedendaagse realiteiten en cijfers van het BBIE

3.01. Het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom biedt nu reeds gebruikers de mogelijkheid het Engels te gebruiken voor bepaalde welomschreven taken. Het gaat hierbij om de volgende zaken:

- a. Vraag om informatie: het Bureau heeft tijdens kantooruren een telefonische helpdesk waar gebruikers voor algemene inlichtingen terecht kunnen. Nu de onderzoekers die dit spreekuur (beurtelings) verzorgen voor het merendeel het Engels beheersen, zijn ze bereid de voorlichting in het Engels te verstrekken als de beller dit wenst.
- b. Website: Internet is per definitie grenzeloos zodat de website van het Bureau in drie talen (Nederlands, Frans en Engels) wordt uitgewerkt. Al onze diensten en alle informatie over intellectuele eigendom wordt in die drie talen aangeboden.
- c. Abonnementen nieuwheidonderzoek: Daar het om niet officiële taken van het BBIE gaat, aanvaarden we in het Engels ingediende verzoeken. Deze worden echter later in een van de werktalen verder afgehandeld.
- d. Merkdepots: indien de taal waarin deposant zich tot het Bureau moet richten geregeld is, is hij niettemin helemaal niet verplicht een in een van deze talen gesteld (woord)merk in te dienen. Woordmerken in het Engels zijn in principe aanvaardbaar, onder dezelfde voorwaarden als merken die in de andere talen zijn gesteld (onderscheidend vermogen, geen beschrijvend karakter, enz.)

- e. Mutaties ⁽¹⁰⁾: wanneer merkrechten aan een derde worden overgedragen of de firmanaam van deponent is veranderd, kunnen de stukken ter onderbouwing van het verzoek om mutatie (meestal een contract) waarop onderzoekers hun werk baseren, in het Engels zijn opgesteld.
- f. Oppositieprocedure ⁽¹¹⁾: de talenregeling voor de oppositie bij het BBIE staat partijen toe het Engels te kiezen voor de uitwisseling van hun argumenten (uitsluitend in samenspraak). Deze afwijking op de werktalen is overigens zeer marginaal: het Bureau gebruikt namelijk nog steeds een van zijn werktalen bij de contacten met partijen en de beslissing wordt eveneens in het Nederlands of het Frans geschreven.

3.02. Om de vraag van gebruikers ten aanzien van implementatie van het Engels als werktal van het Bureau goed te kunnen beoordelen is het wellicht zinvol te kijken naar het gebruik dat momenteel van de bestaande mogelijkheden wordt gemaakt. Hier volgen dus enkele cijfers uit de dagelijkse praktijk van het Bureau:

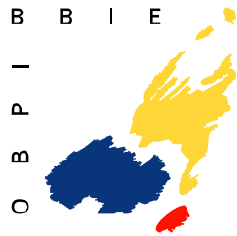
- Informatie Centrum: met 1,64% van het totaal is het aandeel van mondelinge aanvragen om informatie (telefoongesprekken) in het Engels betrekkelijk gering, wat wellicht te verklaren valt door de vrees van Engelstalige gebruikers dat ze niet door een medewerker van het Bureau in die taal aangesproken zullen worden. Per e-mail stijgt het aandeel verzoeken in het Engels tot 5,13%.
- Website: 30,5% van de bezoekers gebruikt een *browser* in het Engels om de website van het Bureau te bezoeken, maar 8,8% van de bezoekers kiest voor het Engels als ze zich op de site bevinden.
- Oppositieprocedure: opvallend is dat in 42% van de dossiers het gebruik van de Engelse taal door opposant wordt voorgesteld! In 5% van de gevallen wordt het Engels ook daadwerkelijk de taal waarin de procedure wordt gevoerd ⁽¹²⁾.

---

¹⁰ Regel 3.3, 3, Uitvoeringsreglement BVIE.

¹¹ Regel 1.22, Uitvoeringsreglement BVIE.

¹² Een van de verklaringen is dat in veel gevallen de verweerder niet op dit punt reageert en, bij ontbreken van zijn uitdrukkelijke toestemming, het Engels niet kan worden aanvaard. Dit kan deels verklaren waarom het percentage oppositiedossiers « officieel » in het Engels zo gering is ten opzichte van het percentage dossiers waarin het Engels door opposant wordt voorgesteld. Ook moet erop gewezen worden dat in veel gevallen beide partijen ofwel Nederlandstalig ofwel Franstalig zijn, zodat de keuze voor het Engels overbodig wordt.

We moeten er ook op wijzen dat alle voorlichtingsactiviteiten van het Bureau steeds meer in het Engels plaatsvinden. In totaal blijft het aandeel momenteel relatief gering (rond 3% van de presentaties die jaarlijks door de afdeling Voorlichting & Promotie van het Bureau gegeven worden). Er is echter een stijgende trend, mede in het perspectief van intensievere contacten met universiteiten en wetenschappelijke kringen. De promotie van het i-DEPOT, bijvoorbeeld, en de ontwikkeling van de tweede fase (openbaar i-DEPOT) zullen ongetwijfeld het Engels veel vaker de aangewezen taal maken voor activiteiten van het Bureau.

3.03. Deze absolute cijfers moeten bekeken worden vanuit de algemene overweging dat het Engels hier niet als tweede maar als derde taal komt: het is waarschijnlijk dat voornoemde percentages hoger zouden zijn indien het Bureau slechts één taal als werktal zou kennen. De conclusie die we daaruit trekken is dat de vraag naar de Engelse taal aanwezig is, al is deze momenteel niet sterk.

Men moet uiteraard ook in het oog houden dat op dit terrein het aanbod de vraag creëert, althans gedeeltelijk. Waarschijnlijk is het zo dat wanneer het Bureau het gebruik van het Engels toestaat de vraag daarnaar zal toenemen op het moment dat dit bij het publiek bekend wordt.

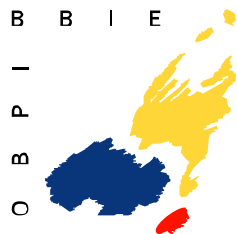
4. Vergelijking met andere bureaus

4.01. A priori is de vraag die bij het onderzoek van ervaringen van andere Europese bureaus voor intellectuele eigendom is gesteld uiteraard niet specifiek gericht op het Engels; het ging er vooral om te kijken of en in welke mate bureaus een andere werktal dan een van hun nationale talen hadden aanvaard. Natuurlijk stelt men in de praktijk meestal vast dat wanneer er een extra taal toegevoegd wordt, het het Engels is.

Daarbij moet voor ogen worden gehouden dat het nut van vergelijkingen met andere bureaus voor intellectuele eigendom beperkt is. Geen nationale dienst bevindt zich inderdaad in de specifieke situatie van het BBIE waar onder een internationaal verdrag de bescherming van merken en tekeningen of modellen voor drie Staten wordt samengebracht. En geen van die diensten kent dezelfde mix van talen en culturen die we aan de basis van de Benelux kennen.

4.02. Er zijn in Europa verschillende Bureaus die een andere werktal op meer intensieve en uitgesproken wijze dan in de Benelux aanvaarden.

Onze noorderburen geven vaak blijk van een avant-gardistische houding en dit lijkt hier weer het geval te zijn.

Zo aanvaardt het Deense octrooi- en merkenbureau (*Patent- og Varemærkestyrelsen*) dat hem bepaalde verzoeken inzake octrooien (zoals een nieuwheidonderzoek) in niet minder dan 6 talen worden voorgelegd: het Deens, het Noors, het Zweeds, het Duits, het Engels en het Frans. Echter, het dossier zal niet per se intern in de taal van het verzoek worden behandeld; het Bureau is bereid naar keuze van de deposant in het Deens of in het Engels te antwoorden. Voor een merkdepot eist het Deense Bureau wel nog dat aan het eind van de procedure, wanneer de inschrijving wordt gepubliceerd, een vertaling in het Deens van de lijst van waren en diensten wordt ingediend.

Het Zweeds Merken- en Octrooibureau (*Patent- och registreringsverket*) werkt naar het voorbeeld van het Deense Bureau: het aanvaardt dezelfde 6 talen voor de indiening van een verzoek om nieuwheidonderzoek bij octrooien (mits vertaling van bepaalde onderdelen) en antwoordt ook in de nationale taal of in het Engels.

In Oostenrijk aanvaardt het Bureau voor de intellectuele eigendom (*Österreichisches Patenamts*) eveneens bepaalde verzoeken in het Engels en in het Duits en antwoordt het in deze taal. Voor merken moet de aanvraag om depot in het Duits worden ingediend.

Het Franse Bureau (INPI) houdt vast aan voorzichtigere standpunten: nogal terughoudend op het gebied van het gebruik van andere talen dan de nationale taal, overweegt het Bureau momenteel niet zijn regels op dit punt aan te passen.

Het zal niet verbazen dat het Britse Bureau (*Intellectual Property Office*) alleen de Engelse taal aanvaardt.

4.03. Uit dit overzicht komt helaas weinig relevante informatie naar voren. Twee gevolgtrekkingen lijken te kunnen worden getrokken. Enerzijds dat het Engels duidelijk – en zonder dat dit een verrassing is – de subsidiaire taal bij uitstek is, hetgeen het belang van deze taal op het internationale vlak tekent; dit feit op zich bevestigt daarmee ook de steeds groter wordende openheid van de “markt” voor de intellectuele eigendom in internationaal opzicht. Anderzijds, in vergelijking met zijn tegenhangers, blijkt dat het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom wellicht een baanbrekende rol zou vervullen bij uitbreiding naar het Engels als werktal voor alle handelingen van het Bureau.

5. De lege ferenda

5.01. De implementatie van het Engels als werktal van het Bureau lijkt wetgevingstechnisch bijzonder simpel door te voeren. Immers, de werktalen worden nergens vermeld in de bepalingen van het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom.

5.02. Alleen het Uitvoeringsreglement van het BVIE verwijst naar de werktalen van het Bureau en dit op drie plaatsen:

- Ten aanzien van merkdepots (regel 1.1, 1, UR):
« *Het Beneluxdepot van een merk wordt verricht in het Nederlands of het Frans door de indiening van een document ...* »
- Ten aanzien van de oppositieprocedure (regel 1.20, 1, UR):
« *De proceduretaal is een van de talen van het Bureau: het Nederlands of het Frans.* »
- Ten aanzien van de depots van tekeningen of modellen (regel 2.1, 1, UR):
« *Het Beneluxdepot van een tekening of model geschiedt in het Nederlands of het Frans door de indiening van een document, bevattende ...* »
- In de administratieve bepalingen (regel 3.3, 1, UR UR):
« *De talen van het Bureau zijn het Nederlands en het Frans.* »

Uit een oogpunt van consistentie zouden echter nog andere bepalingen van het Uitvoeringsreglement gewijzigd moeten worden. De overgang van twee naar drie werktalen vereist de aanpassing van regel 1.21 (vertaling in de oppositieprocedure) en de toevoeging van het Engels als werktaal maakt regel 1.22 (gebruik van het Engels in de oppositieprocedure) overbodig.

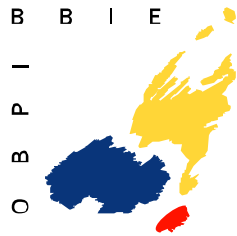
Conclusie

6.01. Na afloop van dit onderzoek lijkt het ons dat we het belang van de toevoeging van het Engels als werktaal van het Bureau hebben kunnen aantonen. Het gaat ongetwijfeld om een ontwikkeling die in de huidige context gewenst is en op de tijdgeest aansluit, of het nu gaat om de zakenwereld in het algemeen als om de wereld van de intellectuele eigendom in het bijzonder.

De opportuniteitsredenen voor gebruikers en voor het Bureau zijn talrijk genoeg. Er zijn weliswaar een aantal argumenten in tegengestelde richting – en ze hebben soms ook enige relevantie – maar het totaalbeeld dat wordt verkregen lijkt gunstig voor de verandering, mede rekening houdend met het ontbreken van een volledig relevante vergelijking ten opzichte van andere bureaus voor intellectuele eigendom in het buitenland.

6.02. Men moet wel erkennen dat het gebruik van het Engels in de diensten van het Bureau op dit ogenblik niet intensief is. Volgens ons valt dit te verklaren onder meer door het feit dat het voor ons om de derde taal gaat; de cijfers zullen ongetwijfeld zeer snel gaan veranderen indien wij de regels op dit punt wijzigen.

De positieve weerslag op het imago is niet te verwaarlozen voor het BBIE, dat hiermee de reputatie behoudt van voortrekker in de zeer bewegende wereld van de intellectuele eigendom.

6.03. Concreet gezien, indien de wijziging wetgevingstechnisch redelijk simpel door te voeren blijkt, is ze daarentegen wat ingewikkelder in te voeren in de werkprocessen van het Bureau. De IT aspecten hebben zeker onze aandacht, al was het maar wat de budgettaire aspecten betreft.

Tot slot, ondanks alle argumenten pro en contra deze wijziging, zal de conclusie vooral gebaseerd zijn op het bestaan van een reële politieke wil om dit plan te steunen.

* * *